

ทะเบียนวิจัยเลขที่	39	41	04	16	722	19	02	02	11
ชื่อโครงการ	การจัดการดินและปรับปรุงบำรุงดินเพื่อผลิตเมล็ดพันธุ์ถั่วมะแฮะ Soil management and improvement for pigeon pea seed production on Chaibadal soil series								
กลุ่มชุดดินที่	28 ชุดดินชัยบาดาล (Chaibadal soil series)								
ผู้ดำเนินการ	นายไชยวัฒน์ สุภเสวตสรรรค์	Mr. Chaiwat Supsvetson							
	นายทวี รัตนรัตน์	Mr. Tawee Ratanarat							
	นายวัชระ สิงห์โตทอง	Mr. Watchara Singtothong							

บทคัดย่อ

การจัดการดินและปรับปรุงบำรุงดินเพื่อผลิตเมล็ดพันธุ์ถั่วมะแฮะในดินชุดชัยบาดาล ได้ดำเนินการทดลอง ณ สถานีพัฒนาที่ดินนครสวรรค์ เริ่มตั้งแต่ปี 2539 – 2541 มีวิธีการต่างๆ ดังนี้คือ การไถพรวนปลูกถั่วมะแฮะโดยไม่ยกร่อง ไถพรวนยกร่อง ปลูกถั่วมะแฮะบนสันร่อง ปลูกปอเทืองไถกลบเป็นปุ๋ยพืชสดแล้วปลูกถั่วมะแฮะ (โดยไม่ยกร่อง) ปลูกโสนอินเดียไถกลบเป็นปุ๋ยพืชสดแล้วปลูกถั่วมะแฮะ (โดยไม่ยกร่อง) ใส่ปุ๋ยคอก 3 ตัน/ไร่ ไถกลบแล้วปลูกถั่วมะแฮะ (โดยไม่ยกร่อง) และใส่ปุ๋ยหมัก 3 ตัน/ไร่ ไถกลบแล้วปลูกถั่วมะแฮะ (โดยไม่ยกร่อง) ตามหลักการปรับปรุงบำรุงดินโดยใส่ทุกปี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อจัดการดินและปรับปรุงบำรุงดินโดยวิธีต่างๆ ในการผลิตเมล็ดพันธุ์แก้ปัญหาการใช้ประโยชน์ที่ดิน ผลการทดลองปรากฏว่า การไถพรวนยกร่องปลูกมะแฮะเฉลี่ย 3 ปี ให้ผลผลิตสูงสุด 230.17 กก./ไร่ ส่วนการปลูกโดยไถพรวนแต่ไม่ยกร่องให้ผลผลิตต่ำสุด 193.87 กก./ไร่ สำหรับการเปรียบเทียบการไถพรวนไม่ยกร่องแต่ปรับปรุงบำรุงดินโดยใช้ปุ๋ยอินทรีย์วิธีต่าง ๆ ให้ผลผลิตเฉลี่ย 3 ปี ของถั่วมะแฮะดังนี้ คือ การไม่ยกร่องร่วมกับการใส่ปุ๋ยคอก การไม่ยกร่องร่วมกับการใส่ปุ๋ยหมัก การใช้ปอเทืองปลูกไถกลบเป็นปุ๋ยพืชสด การใช้โสนอินเดียปลูกไถกลบเป็นปุ๋ยพืชสดให้ผลผลิตเฉลี่ยของถั่วมะแฮะ 225.17 218.40 211.47 และ 201.87 กก./ไร่ ผลการศึกษาปรากฏว่าการจัดการดินโดยมีการไถพรวนยกร่องจะให้ผลผลิตเฉลี่ย 3 ปี สูงกว่าวิธีการอื่นๆ และสอดคล้องกับผลการทดลองแต่ละปี การไม่ไถพรวนเตรียมดินร่วมกับการปรับปรุงบำรุงดินด้วยปุ๋ยอินทรีย์ชนิดต่าง ๆ ให้ผลผลิตรองลงมา ซึ่งดีกว่าไม่มีการปรับปรุงบำรุงดินเลยอย่างเด่นชัด ทั้งนี้เนื่องจากดินชุดชัยบาดาลในพื้นที่เนื้อดินเหนียว การระบายน้ำเลว มีน้ำขังหรือน้ำแฉะขังในฤดูฝน การจัดการดินแบบยกร่องปลูกถั่วมะแฮะ จึงมีความเหมาะสม ส่วนผลการวิเคราะห์ดินพบว่า ดินมีปฏิกริยาเป็นด่างทุกแปลง pH 7.1–8.5 ปริมาณอินทรีย์วัตถุและธาตุอาหารพืชที่จำเป็นต่อพืชไม่เปลี่ยนแปลงเด่นชัดแต่อย่างใด